

Referat fra møte i biblioteksystemleverandørgruppa 2. november 2022

Til stede

- *Nasjonalbiblioteket (NB)*: Inger Stenersen, Helén Sakrihei, Torstein Tjelta,
- Marius Husnes (sak 5), Ståle Sund (sak 5), Hilde Høgås (ref)
- *Bibliotekservice*: Thomas P. Johnsen
- *Bibliotek-Systemer*: Tore Morkemo, Roger Niva, Sveinung Monsen
- *Sikt*: Erling Fossan, Audun Skorstad
- *Axiell*: Geirr Karlsen, Pernille Grydeland Paugard
- *Libriotech*: Magnus Enger
- *Bokbasen*: Lars-Erik Bjørk
- *Biblioteksentralen*: Elise Conradi
- *Deichman*: Marianne Rødsåsen, Benjamin Rokseth

1: Referat fra forrige møte

https://biblev.no/Referat_02052022.pdf

2: Statusrunde

Bibliotekservice

Testing mot ny løsning for Bibliotekkortet (Tidligere Nasjonalt lånekort, se sak 3). Det fungerer fint nå etter at Bibliotek-Systemer AS rettet feilen med Soap. SOAP-Server likte visst ikke helt SOAP_1_1 måten å angi referanse til et objekt, men nå skal den takle både SOAP 1_1 og 1_2.

Videreutvikling av støtten for NCIP med støtte for ItemRequestUpdated (generell melding, begge veier) og ItemRenewed (manuell fornying på initiativ fra eier).

Bibliotek-Systemer

Oppdrag for NB med oppdatering av Bibliotekkortet, videreutvikling av Biblioteksøk og tjenester for Depotbiblioteket. Blant annet med utvikling av en generisk Ja-takk-tjeneste som alle skal kunne bruke for å sjekke om Depotbiblioteket vil ha en gitt utgivelse.

Samarbeid med Biblioteksentralen om integrasjon mellom BiblioFil og Biblioteksentralens nye formidlingsløsning.

Utvikling av ny automatløsning. Den fungerer nå mot Bibliofil, det neste vil bli integrasjon mot andre biblioteksystem.

Integrasjon mot Felles autoritetsregister for personer og korporasjoner for oppslag og bruk i Bibliofil. Det ser i hovedsak ut til å fungere, men det er avdekket noe problemer med bruk av alternativ navneform.

Sikt

Sikt fortsetter prosjektet med NB om import til Alma/Oria av digitalt pliktavlevert materiale som NB mottar. Monografier og tidsskrifter importeres nå fortløpende. Lenker går til Nettbiblioteket, der ressursene ligger. Jobber med å få på plass musikk.

Fjernlån:

- Sikt har etablert et standardisert sett med betingelser som skal være avklart mht. artikkelfjernlån når lisensavtaler inngås med e-ressursleverandører.
- Flere leverandører tillater nå elektronisk levering til sluttbruker, gitt at det er sikker overføring med autentisering.
- NNCIPP v.1.1 fikk 3 presiseringer og 1 retting før sommeren mht. artikkelbestilling. Se NBs nettside <https://bibliotekutvikling.no/kunnskapsorganisering/norsk-ncip-profil/>
- NCIP Generell melding er testet ut med Tidemann.

Ad autentiseringsløsning for fjernlån fra Oria, dvs. innlogging med biblioteknummer. Uavklart hvordan vi innretter oss når BIBSYS-Feide legges ned før neste sommer. (Diskuteres som egen sak fra NB)

Ad Tilde-prosjektet, et prosjekt for masterdatakilde for forskning, med autoritetsposter for person, prosjekt og institusjon. Prosjektet er utsatt til høsten 2023 for å kunne prioritere FS-prosjektet. Videre planer blir lagt da.

Sikt har bidratt inn i prosjektet med 'Bibframe og lenkede data' med UiO og Biblioteksentralen for uttesting av modeller (Bibframe og Offisiell RDA) og editor. Rapport kommer i november.

Sikt jobber med ny løsning for import av studenter og ansatte.

Axiell

Gjennomført brukermøte med fine kundemøter. En positiv opplevelse etter lang tid uten å kunne møtes fysisk.

Testing mot ny løsning for Bibliotek kortet.

Konvertering av data for bibliotekene i Viken som går over til Quria. De er ferdige med folkebibliotekene, skolebibliotekene kommer etter på nyåret.

Integrasjon mot ID-porten med levering om to uker.

Legger til rette for at digitale avtaler som biblioteket inngår, for eksempel lånerreglement kan ligge i Quria.

Libriotech

Mest jobbing mot det svenske markedet i det siste.

Skal i gang med å teste integrasjon mot Bibliotek kortet.

Bokbasen

Internt fokus på å bytte kjerneløsning for metadatatproduksjon med utviklingen av en helt ny registreringsløsning.

Integrasjon med Felles autoritetsregister for personer og korporasjoner.

Videreutvikling av lese-appen som brukes både i bibliotek og for kjøp i nettbokhandel.

Skal teste integrasjon mot bibliotek kortet for utlåns-appen.

Biblioteksentralen

Mye fokus på tjenesteutvikling mot folkebibliotek, nettsideløsning og formidlingstjenesten forrige bok.no.

Samarbeid med Bibliotek-Systemer om integrasjon mellom formidlingstjenesten og Biblioofil.

Skal også ta kontakt med Viken fylkesbibliotek for tilsvarende integrasjon mot Curia.

Deichman

Ferdige med en lang anbudsrunde. Nå er det mest fokus på å flytte formidlingsløsningen til skyen og å bytte biblioteks system. Det nye biblioteks systemet skal i primærdrift til våren og i full drift fra 4. kvartal 2023.

Nasjonalbiblioteket

Metadatabrønnen: arbeidet i 2022 har stort sett vært konsentrert om hvordan vi i praksis skal få til en overgang fra MARC-basert katalogisering til en entitetsbasert katalogisering. Blant annet gjennom utprøving av metadata-editoren Sinopia. NB og Den norske katalogkomité har også fulgt prosjektet BIBFRAME og lenkede data som Biblioteksentralen, Universitetsbiblioteket i Oslo og Sikt har arbeidet med. Det er naturlig at NB kommer med en anbefaling om valg av ontologi for norske bibliotek og retningslinjer for bruken av den offisielle RDA (nyeste versjon). Bibliotekenes ønsker og behov knyttet til metadatabrønnen har også vært diskutert med Strategisk råd.

NB har siden 2019 vært med i Share-VDE (Virtual Discovery Environment), et internasjonalt, bibliotekdrevet samarbeidsprosjekt (se mer). SHARE-VDE har som mål å skape lenkede data fra bibliografiske data i MARC 21 for de deltakende bibliotekene og autoritetsdata. NB tester nå konverteringen av sine data fra Alma. Resultatet av arbeidet kan følges i søkegrensesnittet på <https://www.svde.org/>

Depotbiblioteket har brukt BiblioFil i ti måneder nå, og utlånet har økt. Det er fortsatt utfordringer med lån fra UH-bibliotekene, og det jobbes med en SRU-løsning. UH-bibliotekene kan heller ikke bruke Biblioteksøk.

Utvikling av Ja-takk-løsning og integrasjon om Felles autoritetsregister for personer og korporasjoner, se Bibliotek-Systemer.

NB skal gjøre en evaluering av fjernlånpraksisen. Biblioteksøk fungerer godt i praksis, og fjernlånet har økt kraftig. Dermed også transportkostnadene. Det vil bli gjort en gjennomgang av retningslinjene for fjernlån og algoritmene i Biblioteksøk for å komme fram til rett balanse mellom behov og kostnader.

Bibliotekutvikling hos NB får mange henvendelser fra bibliotek som angår fjernlån og biblioteksystem, og videresender det som er relevant. Det er nyttig med innspill fra biblioteksystemleverandørene.

BIBSYS-konsortiet og NB på én side og folkebiblioteksektoren på den annen bruker ulike regler for transkribering av kyrillisk og gresk. Det skaper problemer. NB starter nå en intern kartlegging av praksis og relevante standarder. Deretter skal saken diskuteres med Den norske katalogkomité.

3: Fra Nasjonalt lånekort til Bibliotekkortet

Innmeldt av NB og Bibliotek-Systemer.

NB har sendt ut informasjon til bibliotekene og biblioteksystemleverandørene om videreutvikling av Bibliotekkortet, inkludert navnebyttet fra Nasjonalt lånekort. Det er mye som skal gjøres samtidig, men den største utfordringen er å oppfylle kravene til GDPR. Det viktigste er en databehandleravtale mellom hvert bibliotek og NB der bibliotekene er behandlingsansvarlige og NB databehandler. NB vil lage avtalen klar for bibliotekene.

I tillegg til endringer i tjenesten skal NB gjennomføre en DPIA (Data Protection Impact Assessment) og en risikoanalyse og lage en egen nettside med informasjon til sluttbrukerne.

Første trinn i utvikling av tjenesten er oppdatering av operativsystem og støtteprogrammer, innføring av et felt for "sist_aktiv" og en ny rask REST-service for å oppdatere feltet. I tillegg skal ubrukte felt slettes. De enkelte biblioteksystemleverandørene er bedt om å teste funksjonaliteten mot en testbase, og gi NB tilbakemelding senest 15. november 2022. Etter 15. november settes testmiljøet i drift, og det lages en ny testbase for videre utvikling av tjenesten.

I mange bibliotek må låneren møte fysisk opp i biblioteket for å bli aktiv låner på biblioteket. Det er ønskelig at dette kan gjøres digitalt, men det forutsetter at låneren kan få godkjent lokalt lånerreglement på nett. NB vil gjerne ha en tilbakemelding fra systemleverandørene om hva som er mulig å få til i det enkelte system og hva det eventuelt vil koste. Tilbakemelding kan gjerne gis samtidig med rapportering fra testingen.

Flere områder er modne for videreutvikling i tida framover. Det skal lages en ny ordning for bestilling av nummerserier til Bibliotekkortet. Det er sterkt ønskelig å knytte Bibliotekkortet opp mot Folkeregisteret, én fordel vil være at lånere som dør, automatisk kan fjernes fra registeret. Dette vil

innebære at det er adressen fra Folkeregisteret som tas med inn, men det skal i tillegg gjøres plass for midlertidige adresser. I praksis er adressen sjelden i bruk, det meste av kommunikasjonen med lånere forgår pr mobil og nett.

Planen er å ha den første versjonen klar rundt påske 2023. Det viktigste er å få på plass databehandleravtalen mellom bibliotekene og NB.

Inger Stenersen sender en e-post til deltakerne i møtet med spørsmål som hun ønsker svar på.

Oppfølging etter møtet:

- Alle systemleverandører: tilbakemelding til NB (Inger) på testing. Frist 15 november
- Alle systemleverandører: tilbakemelding til NB (Inger) på muligheten for å godkjenne lånerreglement på nett. Frist 15. november.

4: Lister over mest utlånte barnebøker

Innmeldt av NB.

Norsk barnebokinstitutt (som hører til hos NB) ønsker å publisere en samlet oversikt over (mest) utlånte barne- og ungdomsbøker. Tanken bak er å synliggjøre hvordan barne- og ungdomslitteratur brukes ut over det bestselgerlistene viser. NBU ønsker en frekvens på 10-12 ganger pr. år. Kan systemleverandørene levere slike data?

Alle systemleverandørene bekreftet at de i utgangspunktet kan levere slike data, men trenger en nærmere spesifisering fra NB om hvilke data som ønskes, hvor ofte, på hvilket format og på hvilken måte.

Oppfølging etter møtet:

- NB informerer systemleverandørene om hvordan de ønsker data levert til oversikten over mest utlånte barne- og ungdomsbøker.

5: Autentiseringsløsning for Base bibliotek

Innmeldt av NB.

NB ønsker å

- A. Erstatte dagens mangelfulle autentiseringsløsning i BaseBibliotek med OpenID Connect (OIDC). OIDC er den ledende standarden for single sign-on og identitetsprovisjonering, langt mer utbredt i rammeverk det er naturlig å bruke for å implementere dette i BaseBibliotek. Støtten for SAML ser ut til å avta i de samme rammeverkene.
- B. Fjerne passord og MD5-checksum av passord fra alle datasett og API-er.

Og ønsker svar fra biblioteksystemleverandørene på følgende spørsmål.

1. Hva vil disse grepene bety for systemer og tjenester som i dag benytter brukernavn/passord fra BaseBibliotek?

2. Hvor viktig er single sign-on for de enkelte systemene?
3. Hva må til av endringer i de enkelte systemene for å endre dagens praksis til å bruke BaseBibliotek OIDC?

Deretter vil NB gjøre en nærmere vurdering av hvordan tjenesten kan utvikles.

Det kom flere innspill til saken i møtet.

Roger Niva minnet om at det finnes to autentiseringsløsninger, den bibliotekene bruker til innlogging i Base Bibliotek og en maskin-til-maskin-autentisering. OIDC egner seg ikke til den siste. Den nye autentiseringsløsningen må derfor splittes i to. Passordene som bibliotekene har, må skilles ut, og det må genereres en autoriseringskode til maskin-til-maskin-kommunikasjon. Denne må ikke bibliotekene ha tilgang til.

Audun Skorstad påpekte at folkebibliotekene bruker brukernavn og passord fra Base bibliotek ved innlogging i Oria. Ved å logge inn én gang får de tilgang til alle bibliotekene i konsortiet og blir samtidig identifisert som riktig bibliotek når de bestiller fjernlån. Det er ønskelig at dette kan fortsette. Alternativet kan bli at folkebibliotekene må logge seg inn én gang for hver institusjon i konsortiet (altså inntil 80 ganger). Dagens versjon av Primo (Oria) støtter SAML2, men ikke OIDC. Primo VE gjør det, men det ligger minst ett år fram i tid å ta i bruk denne versjonen i konsortiet. Det er en fordel dersom NB kan levere støtte for SAML.

Innloggingen fra Base Bibliotek brukes også i andre tjenester for bibliotekene, blant annet Biblioteksøk, tilgang til pliktavlevert materiale og søknad om støtte fra NB.

Oppfølging etter møtet:

- Alle systemleverandørene: Send svar til NB på spørsmålene om konsekvenser at den foreslåtte løsningen. Frist 1. desember.

6: Deichmans medlemskap i Biblioteksystemleverandørene

Innmeldt av NB.

Deichman har startet prosessen med å bytte biblioteksystem til Cicero fra Systematic. Det nye systemet skal i primærdrift til våren 2023 og i full drift fra 4. kvartal.

Det vil være en fordel for implementeringen av det nye systemet at Systematic er medlem i gruppen.

Oppfølging etter møtet:

- Gruppens sekretær (NB) sender en invitasjon til Systematic.

7: Eventuelt

Innmeldt av Sikt.

I samsvar med vedtak fra møte i april 2022 minner vi om å oppdatere statusoversikten for implementering av NNCIPP v 1.1. Mye data mangler eller er ikke oppdatert.

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Gtj_8S6uaVoevChkS24nMv5aITPJ6eADRPmDVk2_4ZA/edit#gid=0

I oversikten dokumenterer vi hvor langt vi har kommet med implementering av elementene i profilen. Vi dokumenterer der tidspunkt for planlagt implementering, og «ja» når funksjonaliteten er ferdig implementert.

Vi minner også om fordelene med å sjekke tilgjengelighet for fjernlån via SRU Holdings-protokollen før bestilling sendes BIBSYS-konsortiet, hvis bestilling genereres i eget system.

Oppfølging etter møtet:

- Alle systemleverandører: oppdater statusoversikten over implementering av NNCIPP v 1.1

8: Neste møte

På nett, onsdag 3. mai 2023, kl. 10.00-13.00. NB er ansvarlig for innkalling og gjennomføring av møtet.